

Slovenija
znižuje
↓ CO₂

uman tera

Ekološka vas Čadrg

uredila Karmen Kogoj Ogris

Umanotera

Projekt »Slovenija znižuje CO₂: dobre prakse« izvaja Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj. Projekt je ena izmed akcij partnerstva na področju komuniciranja evropskih vsebin med Evropsko komisijo, Vlado Republike Slovenije in Evropskim parlamentom. Vsebine, objavljene v zvezi s projektom, ne predstavljajo uradnega stališča Evropske komisije, Vlade Republike Slovenije ali Evropskega parlamenta.

Čadrg

- vas v Občini Tolmin. Dostop do vasi je po cesti iz Tolmina preko Hudičevega mostu nad koriti reke Tolminke in mimo Dantejeve jame (Zadlaška jama).
- 700 metrov nadmorske višine
- vas prvič omenjena v 16. stoletju
- prvi dostop z avtom leta 1966, cesta prenovljena 1972

Danes

- 27 hišnih števil, 37 ljudi, 9 družin. Dve družini sta se v vas vrnili.
- Mlada vas – v vasi je 5 majhnih otrok, skoraj polovica stalnih prebivalcev je mlajših od 30 let.
- Vse hiše so obnovljene in v lasti domačinov.

Ekološko kmetovanje

Čadrg je zaradi odročnosti od nekdanj samooskrben, kmetije redijo krave, ovce, koze.

- Kmetovanje temelji na tradicionalnih izkušnjah, s pašo na gorskih travnikih in pridelavo lastne krme – sena in travne silaže.
- danes: 6 kmetij, od tega 4 ekološke s certifikatom
- Prehod na ekološko kmetovanje: študija o potrebnih prilagoditvah l. 1999. Zaradi tradicionalnega načina kmetovanja so bile potrebne prilagoditve majhne, le v hlevih – več svetlobe in prostora za živali ter ureditev zimskega izpusta.
- Prve tri kmetije so šle v eko kontrolo l. 1999, leta 2001 še četrta.

Vaška sirarna

Dolga zgodovina pridelave – sirarna v vasi obstaja že 700 let.

Prvi zapisi o siru iz 13. stoletja, prvič ime »tolminski sir« l. 1756.

- Sirarna je last vseh vaščanov, obnovljena leta 2002 s pomočjo popotresnih sredstev, občinskih sredstev in razpisnega financiranja.
- Lastna blagovna znamka – avtohtoni trdi polnomastni sir Tolminc. Predelajo ga cca. 25 ton na leto.
- Pridelujejo tudi sirarsko skuto in sirotko.
- Vaščani si delo v sirarni razdelijo glede na namolzeno količino mleka.

Razlogi za izbor

- znižanje izpustov - ekološko kmetijstvo na osnovi paše in lastne krme s travnikov, in ne na osnovi tuje ali celo uvožene krme, ki ima visok ogljični odtis
- izboljššan dohodek prebivalcev vasi
- višja kakovost življenja
- gorsko podeželje ostaja ohranjeno
- primer turizma na zavarovanem območju

Kontakti kmetij

- Ekološka kmetija Pri Križarju, Čadrg 21, www.pri-krizarju.si
- Ekološka kmetija Pri Kumru, Čadrg 7, 031 265 960
- Ekološka kmetija Pri Lovrču, Čadrg 8, marija.cadrg@gmail.com
- Ekološka kmetija Pri Seljanu, Čadrg 20, seljan@siol.net
- Kmetija Pri Lokarju, Čadrg 22, 041 618 713